

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Kryštofa Horna a Jana Peroutky ve věci

žalobců:

a) JUDr. E. H.

b) MUDr. Š. H., MBA

oba bytem X

oba zastoupeni advokátem Mgr. Filipem Němcem,
sídlem Opletalova 4, Praha 1

proti

žalovanému:

Krajský úřad Středočeského kraje
sídlem Zborovská 11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 2. 2024, č. j. 024834/2024/KUSK,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Městský úřad Jesenice (dále „stavební úřad“ nebo „MÚ Jesenice“) rozhodnutím ze dne 7. 12. 2023, č. j. MUJ/13189/2023/HaJ, nařídil žalobcům odstranit stavbu neprůhledného oplocení s bránou a boční brankou (2x zalomené), o výšce 2 metrů, zhotovené napříč ulicí H. v severozápadní části pozemku p. č. XA v katastrálním území X (stejně jako další nemovitě věci uváděné dále v tomto rozsudku). Jihozápadní konec oplocení navazuje na oplocení pozemku p. č. XB a jeho severovýchodní konec na oplocení severozápadního rohu pozemku p. č. XC. Stavba, jejíž odstranění se nařizuje, byla také vyznačena v kopii geodetického zaměření stavby. Dále stavební úřad žalobcům uložil nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
2. Žalobci se proti rozhodnutí o nařízení odstranění stavby odvolali. Žalovaný je v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) potvrdil a odvolání zamítl.
3. Proti napadenému rozhodnutí podali žalobci žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a domáhají se, aby je soud zrušil.

Žaloba

4. Žalobci namítají, že se v průběhu řízení měnil jeho předmět. V oznámení o zahájení řízení ze dne 23. 3. 2021 byla stavba obecně vymezena jen jako *nepovolená část oplocení na pozemku p. č. XA, ulice X*. Podstatně se liší od popisu stavby v prvostupňovém rozhodnutí (srov. bod 1 shora), který je naopak velmi detailní. Řízení bylo tedy zahájeno o jiné stavbě, než jaká byla prvostupňovým rozhodnutím odstraněna. Žalobci přitom mají coby účastníci řízení právo v každém okamžiku řízení vědět, o čem se vede, aby tomu mohli přizpůsobit svou procesní strategii a argumentaci (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2010, č. j. 1 Afs 58/2009-541, č. 2119/2010 Sb. NSS). Pokud se předmět řízení v jeho průběhu takto podstatně změní, je to překvapivé. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí uvedl, že předmětem řízení bylo odstranění konkrétní stavby, jejíž popis se v průběhu řízení pouze upřesnil. Podle žalobců jednak zákon takové zásadní „upřesnění“ neumožňuje, jednak – i kdyby to umožňoval – s tím stavební úřad žalobce neseznámil a neumožnil jim se k upřesněnému předmětu řízení vyjádřit.
5. Dále žalobci namítají, že veškeré úvahy správních orgánů o tom, zda je stavba povolená, či nikoli, jsou velmi obecné. V první řadě správní orgány samy uznávají, že nevědí, kdy stavba vznikla. Tím pádem není jasné, zda je na místě na ni aplikovat zákon č. 50/1976 Sb., stavební zákon (dále „stavební zákon z roku 1976“), nebo zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (dále „stavební zákon z roku 2006“). To je samo o sobě nepřijatelné, stejně jako závěr správních orgánů, že obě právní úpravy vyžadovaly *nějakou formu souhlasu správního orgánu*, který má znaky libovůle.
6. Žalobci namítají, že stavební úřad nedostatečně zjistil skutkový stav. Nepřihlédl k tvrzení žalobců, že stavbu, o jejíž odstranění jde, ohlásili sdělením ze září 2004, což zdůvodnil tím, že v tomto ohlášení není pozemek p. č. XA uveden. Tehdy ale žalobci ohlašovali (a posléze realizovali) stavbu oplocení mezi pozemky p. č. XD a XB, a pokud by tuto část plotu neohlásili a nezrealizovali, pak by část oplocení nelogicky chyběla. Podle žalobců měl stavební úřad provést důkazy k tomu, jaká část plotu byla předmětem ohlášení v roce 2004 – např. vyslechnout žalobce, sousedy nebo úřední osobu, která na ohlášení reagovala. Pokud

to neučinil, zůstal skutkový stav neobjasněn. Dále ke skutkovému stavu žalobci namítají, že v roce 2014 byla mj. komunikace X součástí projektu rekonstrukce dotovaného z fondů Evropské unie. Z toho důvodu proběhlo místní šetření za přítomnosti úředních osob obce Průhonice, jež musely plot nevyhnutelně spatřit. Nikdo však tehdy nepodal podnět k zahájení řízení o odstranění stavby a neučinil to ani stavební úřad na základě vlastních zjištění. Ani s tím se stavební úřad nevypořádal. Dále žalobci namítají, že není jasné, na čem vlastně stavební úřad založil svou představu o skutkovém stavu, pokud se správní orgány v textu odkazují bez bližší specifikace jen na *doložené podklady*.

7. Žalobci dále z opatrnosti namítají, že – i kdyby nebyla postavena v souladu se zákonem, jak tvrdí – stavbu vydrželi. Pokud tomu tak je, pak to s ohledem na zásadu, že správní orgán rozhoduje podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79), měly správní orgány vzít v úvahu. Ty však trvaly na tom, že v řízení o odstranění stavby nemá námitka vydržení místo. Ani žalovaný se jí věcně nezabýval, čímž způsobil nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
8. Dále žalobci namítají, že žalobkyni nebylo doručeno oznámení o zahájení řízení. Podle stavebního úřadu byla písemnost zaslána prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a vrátila se s tím, že ji adresátka nepřevzala, ani ji nebylo možno vložit do schránky. To ovšem podle žalobců není dobře možné, protože žalobkyně je coby invalidní důchodkyně obvykle celý den doma a má zřízenou domovní schránku. Žalobkyni tedy bylo doručováno vadně a v takovém případě nemohla nastat fikce doručení. Žalovaný se nicméně odmítl touto námitkou zabývat s tím, že vzhledem k tomu, že žalobkyně v řízení dále reagovala na další úkony stavebního úřadu, byl by tím jakýkoli nedostatek doručení prvotního úkonu zhojen. To je v rozporu s principem právního státu.
9. Další námitky se týkají podjatosti. Řízení zahájil a v počáteční fázi vedl Obecní úřad Průhonice (dále jen „OÚ X“), který však byl systémově podjatý, protože obec Průhonice měla bezprostřední zájem na výsledku řízení, k jehož zahájení ostatně sama podala podnět. V první řadě žalobci poukazují na to, že ještě před tím, než bylo rozhodnuto o námitce podjatosti, prováděla úřední osoba i jiné úkony než neodkladné, ač je to v rozporu s § 14 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Jde o zahájení řízení a ústní jednání ve věci (srov. rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2018, č. j. 9 As 210/2018-36), z nichž ani jedno nebylo akutní s ohledem na to, že stavba zde stojí od roku 2004. Na to navazuje další námitka, že MÚ Jesenice, který byl následně pověřen, aby věc projednal a rozhodl, tyto úkony nezopakoval, čímž zatížil řízení vadou.
10. Konečně žalobci namítají, že JUDr. Lenka Poláčková (úřední osoba – zaměstnankyně žalovaného) je vůči nim podjatá. V rozhodnutí ze dne 25. 9. 2023, jímž zamítla odvolání proti usnesení tajemnice MÚ Jesenice o tom, že vedoucí stavebního úřadu MÚ Jesenice není podjatý, se o žalobcích vyjadřovala jako o *černých stavebnících, kteří se rozhodli realizovat stavbu bez potřebných povolení* a o žalobkyni, která je invalidní v III. stupni pro těžkou depresi, jako o *psychicky labilním člověku*. Podstatné je zejména to, že ještě před tím, než věc posoudil stavební úřad, vyjádřila svůj názor na věc samu, totiž že jde o černou stavbu. Tím závazně vyjádřila názor odvolacího správního orgánu a předurčila výsledek řízení. Pak nemohla v odvolacím řízení objektivně posoudit zákonnost a správnost prvostupňového rozhodnutí. Námitku podjatosti, kterou žalobci uplatnili dne 11. 10. 2023 nikdo neřešil, v napadeném rozhodnutí se jí žalovaný vůbec nezabýval. Žalobci připomínají, že žalobu podanou proti negativnímu rozhodnutí o námitce podjatosti zdejší soud rozsudkem ze dne 19. 12. 2023, č. j. 37 A 38/2023-14, odmítl s tím, že jde o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje

vedení řízení, a že ji žalobci – budou-li na ní nadále trvat – mohou vznést v řízení o žalobě proti rozhodnutí, v němž ji soud vypořádá.

Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že se věci řádně zabýval, rozhodl podle zákona a své rozhodnutí přezkoumatelně odůvodnil. Zabýval se i opakovaně uplatněnou námitkou podjatosti, přičemž první z nich (vůči OÚ X) byla důvodná, druhá (vůči MÚ Jesenice) nikoli. Úřední osoba žalobkyni nenapadala. Výsledek řízení o odstranění stavby byl určen tím, že žalobci v řízení o dodatečném povolení stavby neunesli důkazní břemeno (neprokázali, že stavba byla povolena) a vlastník pozemku, na němž stavba stojí, požadoval její odstranění. Nikomu přitom nepřísluší hodnotit, proč vlastník pozemku požaduje odstranění stavby až po uplynutí 17 let od jejího vzniku. Nepovolená stavba zůstává stále nepovolenou a stavební úřad musí postupovat podle § 129 stavebního zákona z roku 2006, v němž nemá otázka vydržení místo. Předmět řízení se v jeho průběhu nijak neměnil, došlo jen k jeho upřesnění. Po celou dobu bylo jasné, o odstranění jaké nezaměnitelné stavby se řízení vede. Žalobci nevyužili svého práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim.

Posouzení žaloby soudem

Splnění podmínek řízení

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání opravných prostředků, osobami k tomu oprávněnými a má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Proto žalobu věcně projednal. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a přezkoumal jej v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
13. Při jednání dne 30. 7. 2024 účastníci řízení setrvali na svých procesních stanoviscích.
Tvrzené vady doručování oznámení o zahájení řízení žalobkyni nejsou důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí
14. Žalobci namítají, že žalobkyni nebylo řádně doručeno *Oznámení o zahájení řízení a pozvání k ústnímu jednání* ze dne 23. 3. 2021 a že žalovaný odvolací námitku shodného obsahu dostatečně nevypořádal.
15. Soud v první řadě uvádí, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí otázkou doručování oznámení o zahájení řízení žalobkyni zabýval (s. 5–6 napadeného rozhodnutí), přičemž kromě odkazu na odůvodnění prvostupňového rozhodnutí předestřel i vlastní stručnou úvahu. V tomto ohledu tedy napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Soud se ztotožňuje i s věcným posouzením dané námitky, jak jej provedly správní orgány.
16. Ze správního spisu soud zjistil, že stavební úřad tuto písemnost doručoval účastníkům prostřednictvím poskytovatele poštovních služeb doporučeně, aniž na obálce vyznačil příznak *NEVRACET, VLOŽIT DO SCHRÁNKY*. Zásilka adresovaná žalobkyni se vrátila se sdělením doručujícího orgánu, že adresátka byla vyzvána k vyzvednutí zásilky, o čemž jí bylo zanecháno poučení (to je z obálky skutečně vytrženo). Zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 30. 3. 2021, žalobkyně si však zásilku nevyzvedla, a ta se proto vrátila odesílateli. Byla tedy doručena tzv. fikcí – postupem podle § 24 odst. 1 správního řádu – dne 9. 4. 2021.

17. Žalobci obsáhle argumentují, že žalobkyni nebyla uvedená písemnost doručena řádně. Soud konstatuje, že podle obsahu spisu jí doručena byla, a to dne 9. 4. 2021. Z ustálené judikatury vyplývá, že žalobce musí ke zpochybnění údajů vyplývajících z doručení předestřít jinou, avšak srovnatelně pravděpodobnou verzi reality (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 4. 2006, č. j. 2 Afs 158/2005-82, č. 1327/2007 Sb. NSS). Doručující orgán nepochybil, pokud písemnost nevložil do domovní schránky, byť ji má žalobkyně zřízenou, protože od stavebního úřadu takovou instrukci neměl (naopak, stavební úřad podle § 24 odst. 4 správního řádu vložení do domovní schránky vyloučil) – měl zásilku připravit k vyzvednutí, poučit o tom žalobkyni a v případě nevyzvednutí zásilku vrátit odesílateli, což učinil. Jestliže žalobkyně tvrdí, že pracovník doručujícího orgánu na žalobkyni při doručování nezazvonil, ani jí poučení nevložil do domovní schránky, pak soud konstatuje, že s více než tříletým odstupem to lze jen těžko posoudit, tím spíše pokud žalobci své tvrzení nijak nedokládají a ze správního spisu žádné pochybení doručujícího orgánu nevyplývá. Žalobkyně nevyužila možnosti požádat o určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu.
18. Soud konstatuje, že se žádné vady doručování neprokázaly a neplynou ani ze správního spisu. Je nutno také připomenout, že správní soudy nejsou všeobecnými dohlížiteli nad zákonností postupu správních orgánů, a nejsou jimi ani žalobci. Účelem správního soudnictví je ochrana veřejných subjektivních práv. To znamená, že tvrdí-li žalobci, že správní orgán pochybil, musí současně také tvrdit, jak se takové pochybení negativně dotklo jejich veřejných subjektivních práv. Je jasné, že případné nikoliv řádné doručení oznámení o zahájení řízení obsahující informaci o konání ústního jednání nijak nemohlo zasáhnout do práv žalobce. Co se pak týče žalobkyně, ta žádná tvrzení o zásahu do svých práv v důsledku údajně nesprávného postupu při doručování tohoto dokumentu v žalobě netvrdí. I kdyby snad při zahájení řízení došlo k pochybení, které není zachyceno ve správním spisu (např. v důsledku nesprávného postupu poštovního doručovatele), je zřejmé, že žalobkyně nebyla tím, že se zmíněná písemnost nedostala k jejím rukám a byla vrácena stavebnímu úřadu, zjevně dotčena ve svých právech. Ze správního spisu plyne, že pracovnice OÚ Průhonice, na žalobkyni před zahájením úkonu zazvonila a přizvala ji ústně. Žalobkyni nebyla znemožněna účast na ústním jednání, stejně tak je zjevné, že žalobkyně věděla o tom, že dané řízení bylo zahájeno. Nelze ostatně přehlédnout, že žalobci jsou manželé, přičemž žalobce nezpochybňuje, že by mu oznámení o zahájení řízení nebylo řádně doručeno. S ohledem na obvyklý běh věcí v lidském a soukromém životě tak lze s vysokou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že se žalobkyně veškeré potřebné skutečnosti, které byly obsaženy v oznámení o zahájení řízení, mohla dozvědět od žalobce. Posléze byla žalobkyně v řízení zastoupena advokátem, jemuž bylo doručováno bez obtíží (žalobkyně v tomto směru žádnou námitku nevznesla) a jehož prostřednictvím mohla uplatňovat svá práva v řízení a uvést všechny pro věc podstatné skutečnosti. Tohoto práva využila. Tvrzení, ale neprokázané nedoručení uvedené písemnosti řízení tedy nemělo žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a řízení, které předcházelo jeho vydání (§ 75 odst. 3 s. ř. s a rozsudky NSS ze dne 8. 3. 2007, č. j. 8 Afs 102/2006-65, či ze dne 22. 3. 2017, č. j. 2 As 322/2016-39).
19. Námitka je nedůvodná.
- Obecní úřad Průhonice provedl úkony v řízení v souladu se zákonem a nebyl důvod je opakovat*
20. Dále žalobci namítají, že OÚ Průhonice nerozpoznal svou systémovou podjatost a provedl ještě před rozhodnutím o námitce podjatosti (podané žalobci) některé úkony, které nebyly neodkladné, konkrétně zahájení řízení a ústní jednání. MÚ Jesenice, který věc poté

projednával, tyto úkony nezopakoval. Žalovaný podle jejich názoru řádně nevypořádal odvolací námitku totožného obsahu.

21. Podle § 14 odst. 1 správního řádu je úřední osoba, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit. Úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku (odst. 2). Podle § 14 odst. 4 téhož zákona je úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. Do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, a provede potřebné úkony, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu.
22. Jak vyplývá ze shora citované právní úpravy i z judikatury (zejména usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, č. 2802/2013 Sb. NSS, a rozsudek NSS ze dne 2. 8. 2023, č. j. 6 As 52/2023-127, č. 4533/2023 Sb. NSS) samotná skutečnost, že jsou úředníci stavebního úřadu zaměstnanci obce, ještě automaticky neústí v (systémovou) podjatost v řízení, v němž je obec účastníkem. Vyvolává však tzv. systémové riziko podjatosti úřední osoby, a je tak signálem ke zvýšené opatrnosti a „podezřívavosti“ při posuzování pochybností o její nepodjatosti. Důvodem vyloučení úřední osoby jsou teprve takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že zájem státu či územního samosprávného celku může být v dané věci prosazován právě prostřednictvím vztahu ekonomické závislosti úřední osoby na jejím zaměstnavateli.
23. Vztaženo na nynější věc, samotná skutečnost, že řízení o odstranění stavby bylo zahájeno na základě podnětu obce Průhonice, která byla i účastníkem řízení o odstranění stavby, neznamená, že úřednice stavebního úřadu této obce by byla tzv. systémově podjatá. Nelze jí proto ani vytýkat, že nepostupovala podle § 14 odst. 4 správního řádu, tedy že o okolnosti, že má provádět úkony v řízení, v němž je účastníkem obec Průhonice, bezodkladně neuvědomila svého představeného, a v řízení prováděla úkony až do doby, než byla na základě námítky podjatosti uplatněné žalobci usnesením ze dne 4. 5. 2021 vyloučena z projednávání a rozhodování v řízení o odstranění stavby.
24. Nelze také pominout, že ani sami žalobci námitku systémové podjatosti v prvostupňovém řízení neuplatnili.
25. Ze správního spisu soud zjistil, že *Oznámení o zahájení řízení a pozvání k ústnímu jednání* je datováno dne 23. 3. 2021 a v něm avizované ústní jednání se konalo dne 20. 4. 2021. Vůbec první podání žalobců v řízení, kterým mj. uplatnili námitku podjatosti, je datováno dne 20. 4. 2021 a podáno dne 21. 4. 2021, přičemž z jeho obsahu je patrné, že reaguje na události, k nimž došlo během ústního jednání. Námitka podjatosti se zakládala na údajně nevybíravém chování úředních osob při ústním jednání, nikoli na tvrzení o systémové podjatosti.
26. Poté tajemnice OÚ Průhonice usnesením ze dne 4. 5. 2021 rozhodla o tom, že vedoucí stavebního úřadu OÚ Průhonice je vyloučena z rozhodování (uvedené usnesení původně nebylo součástí předloženého správního spisu, resp. se v něm nacházelo v nekompletní podobě – soud si je proto od OÚ Průhonice vyžádal a při jednání jím provedl dokazování). V odůvodnění tohoto usnesení tajemnice uvedla, že ústního jednání se zúčastnila pracovnice

stavebního úřadu OÚ Průhonice a dvě osoby zastupující obec Průhonice (vedoucí investičního odboru a stavební technik investičního oboru). Prošetřením záležitosti týkající se jednání oprávněné úřední osoby při ústním jednání tajemnice zjistila, že oprávněná úřední osoba hodnotí jednání odlišným způsobem než žalobkyně. Jde tedy o tvrzení proti tvrzení. Lze předpokládat, že se oprávněná úřední osoba cítí dotčena tvrzením žalobců a že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude s největší pravděpodobností schopna nezávisle a nestranně rozhodovat. K tomu se přidává skutečnost, že poměr oprávněné úřední osoby k obci zastoupené kolegy úřední osoby je takové povahy, že i přes zákonem stanovené povinnosti bude pro oprávněnou úřední osobu obtížné rozhodovat v řízení nezávisle a nestranně. Jelikož rozhodnutím o vyloučení oprávněné úřední osoby (vedoucí stavebního úřadu) byly vyloučeny i všechny jí podřízené osoby (§ 14 odst. 5 správního řádu), pověřil žalovaný podle § 131 odst. 4 správního řádu k projednání a rozhodování věci MÚ Jesenice.

27. Ze shora uvedeného vyplývá, že primárním důvodem pro vyloučení vedoucí stavebního úřadu OÚ Jesenice z rozhodování byla skutečnost, že žalobkyně byla nespokojena s jejím postupem při ústním jednání, resp. před jeho zahájením (její jednání v podání ze dne 20. 4. 2021 označila za nevybíravé a nezdvořilé), což zavdalo pochybnosti o tom, zda tato úřední osoba bude nadále v řízení postupovat nestranně. Kolegiální vztah k osobám zastupujícím v řízení obec Průhonice byl pouze podpůrným argumentem. S ohledem na výše citovaná ustanovení správního řádu a závěry judikatury jde nadto o argument nesprávný, resp. nedostatečně podložený dalšími okolnostmi, neboť samotná existence pracovněprávních vztahů (resp. zde kolegiálních vztahů, nikoli vztahu nadřízenosti a podřízenosti) není důvodem pro vyloučení úřední osoby z projednávání věci. Úřední osoby mají oplývat dostatečnou profesionalitou, aby při vyřizování běžné agendy dokázaly abstrahovat od skutečnosti, že ve věci úředně jednají též jejich kolegové. K této skutečnosti by pro možnost konstatování systémové podjatosti musely přistoupit další okolnosti nasvědčující tomu, že zájem obce Průhonice mohl být v dané věci prosazován prostřednictvím vztahu ekonomické závislosti úřední osoby na jejím zaměstnavateli. Žádné takové okolnosti však tajemnice v usnesení o vyloučení neidentifikovala (nezabývala se např. významem projednávané stavby pro obec, existencí veřejné společenské diskuze o ní a případnými stanovisky představitelů obce v ní atp.). Soud je proto přesvědčen, že systémová podjatost v projednávané věci nebyla (dostatečně) prokázána. Žalobkyně však napadené rozhodnutí nenapadala z toho důvodu, že by ve věci měl jednat OÚ Jesenice, a tak tento závěr soud nemůže vést ke zrušení napadeného rozhodnutí.
28. Jak již soud nicméně uvedl výše, žalobci v námitce podjatosti otázku systémové podjatosti nenamítali a vedoucí stavebního úřadu svého představeného o okolnostech nasvědčujících podjatost (správně – s ohledem na shora uvedené) neuvědomila. Nebyly tedy dány zákonem předpokládané podmínky pro to, aby se daná úřední osoba zdržela provádění jiných než bezodkladných úkonů v řízení (§ 14 odst. 4 správního řádu), a tedy ani důvod pro to, aby úkony, které tato osoba učinila (oznámení o zahájení řízení, místní šetření) bylo nutno později v řízení opakovat.
29. Nad rámec nutného pak soud doplňuje, že i kdyby zde snad byly okolnosti zakládající systémovou podjatost vedoucí stavebního úřadu OÚ Průhonice, neměla by skutečnost, že tato osoba vydala oznámení o zahájení řízení a vedla ústní jednání vliv na zákonnost napadeného, resp. prvostupňového rozhodnutí. Buť soud nepochybně, že podle judikatury není jednání ve věci neodkladným úkonem (rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2018, č. j. 9 As 210/2018-38), nešlo v dané věci o úkon, který by mohl ovlivnit výsledek řízení. Teprve

v zahájeném řízení o odstranění stavby dochází k posuzování otázky, zda jsou naplněny zákonné podmínky pro její odstranění (tedy zde, zda stavba byla provedena bez příslušného povolení či opatření stavebního úřadu nebo v rozporu s ním). Takové posuzování (následně) vyloučená oprávněná úřední osoba neprováděla. Z protokolu ze dne 20. 4. 2021 pak plyne, že při ústním jednání oprávněná úřední osoba zjistila, že na konci ulice X se nachází neprůhledná brána s boční brankou výšky cca 2 m. Z geodetického zaměření plyne umístění oplocení do veřejného prostranství ulice X. Přílohou protokolu je pak fotografie brány s brankou pořízená z portálu Google mapy. Při ústním jednání tedy byla učiněna skutková zjištění, která ovšem mezi účastníky řízení nikdy nebyla sporná (tedy jak sporné oplocení vypadá a kde se nachází; sporná je v této věci otázka, zda toto oplocení bylo povoleno/ohlášeno). Skutečnosti zjištěné při ústním jednání tak výsledek řízení o odstranění stavby nemohly nijak ovlivnit. I kdyby tedy ústní jednání provedla podjatá úřední osoba, nešlo by o vadu řízení s vlivem na zákonnost napadeného rozhodnutí a soud by k ní nepřihlížel (§ 75 odst. 3 s. ř. s.).

30. Soud nesouhlasí ani s tím, že žalovaný nereagoval na námitku systémové podjatosti a nutnosti zopakovat nikoli neodkladné úkony, kterou žalobci uplatnili v odvolání. Žalovaný se jí (byť obecně, což lze ale s ohledem na obecnost samotné odvolací námítky přijmout) zabýval na s. 6 napadeného rozhodnutí. Konstatoval, že v odvolání nebylo uvedeno, z jakého důvodu a které úkony nepovažují žalobci za neodkladné, ani to, proč by je měl MÚ Jesenice opakovat. S tímto vypořádáním soud souhlasí, přičemž odkazuje na to, což již bylo uvedeno výše. Žalobci nikdy v průběhu řízení nenaznačili, z jakého důvodu by měla být vedoucí stavebního úřadu zaujata proti žalobcům (resp. proti žalobkyni) od samého počátku řízení, vzhledem k tomu, že jejich první kontakt proběhl až dne 20. 4. 2021. Pokud by snad z obecné odvolací námítky vyplývalo, že tvrdili systémovou podjatost, nebyl dán důvod pro postup podle § 14 odst. 4 správního řádu (tedy vyčkávání s provedením nikoli bezodkladných úkonů), neboť vedoucí stavebního úřadu žádné okolnosti vzbuzující pochybnosti o její nepodjatosti neoznámila, tajemnice OÚ Průhonice tuto otázku řešila až na základě námítky podané žalobci, a to věcně nesprávně (viz shora). I kdyby zde snad systémová podjatost existovala od počátku řízení, neměla by přesto tato skutečnost vliv na zákonnost úkonů provedených později vyloučenou úřední osobou, jak soud vyložil výše.
31. Námitka je nedůvodná.

Úřední osoba JUDr. Lenka Poláčková není vůči žalobcům podjatá

32. Žalobci namítají, že JUDr. Lenka Poláčková (úřední osoba – zaměstnankyně žalovaného) je vůči nim podjatá, protože v rozhodnutí o odvolání o jednom z procesních rozhodnutí se nevybíravě vyjadřovala o žalobcích jako „černých stavebnících“, čímž předurčila výsledek řízení, a o duševním zdraví žalobkyně, čímž ji hrubě urazila. Přes svou podjatost pak vydala napadené rozhodnutí.
33. Soud se nejprve vyjádří k tomu, co JUDr. Poláčková uvedla ve vztahu k žalobkyni. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobci vznesli námitku podjatosti opakovaně – poprvé vůči vedoucí stavebního úřadu OÚ Průhonice, o čemž již byla řeč, podruhé vůči vedoucímu stavebního úřadu MÚ Jesenice. Tu odůvodnili tím, že MÚ Jesenice v řízení doručoval písemnosti žalobkyni také přímo, přestože byla zastoupena advokátem, kterému rovněž doručoval. Žalobkyně trpí úzkostnou a depresivní poruchou, a proto jí takový způsob doručování přinesl extrémní míru stresu a napětí. Žalobci v tom viděli záměr a pokládali vedoucího stavebního úřadu, který o stavu žalobkyně věděl, za podjatého (a s ním i všechny

úřední osoby jemu podřízené). Protože jim tajemnice MÚ Jesenice nedala za pravdu, rozhodoval žalovaný (opakovaně) o jejich odvoláních.

34. V rozhodnutí ze dne 25. 9. 2023 žalovaný (JUDr. Poláčková) uvedl, že *je názoru, že již samo řízení o odstranění stavby může v psychicky labilním člověku vyvolávat stres, avšak do této situace se takový člověk dostal svým vlastním rozhodnutím realizovat stavbu bez příslušného povolení*. Pak dovodil, že dvojí způsob doručování (zastoupeným účastníkům a současně i zástupci) byl zbytečný, zvolený patrně z opatrnosti, protože plná moc nebyla zcela jednoznačná. Nelze dovodit, že by cílem úřední osoby bylo způsobit žalobkyni, jež není zcela zdráva, nějaké trauma, stres, či projeviti svou antipatii. Dospěl tedy k závěru, že úřední osoba není podjatá.
35. V první řadě je třeba uvést, že téma duševního onemocnění žalobkyně vnesli do řízení o odstranění stavby (resp. o jejím dodatečném povolení) sami žalobci. Současně má soud za to, že pokud by žalobcům skutečně šlo (výhradně) o duševní pohodu žalobkyně, pak by téhož účelu dosáhli podáním nebo telefonátem stavebnímu úřadu MÚ Jesenice, v němž by požádali, aby zastoupené žalobkyni úřad nedoručoval nejen proto, že je to z procesního hlediska zbytečné, nýbrž i pro zachování její duševní rovnováhy. Pokud však žalobci tuto záležitost využili jako argument pro námitku podjatosti, pak žalovanému nezbylo než se k duševnímu zdraví žalobkyně vyjádřit, ač by jinak tuto potřebu zjevně neměl, neboť to s odstraněním stavby nemá žádnou souvislost.
36. Soud chápe, že označení člověka s duševním onemocněním jako *psychicky labilního* může být chápáno jako stigmatizující a necitlivé a žalobkyně jej mohla vnímat negativně. Soud má však na druhou stranu za to, že v textu usnesení je toto označení použito v obecné rovině a nic nenasvědčuje tomu, že by ze strany JUDr. Poláčkové mělo jít o záměrnou urážku žalobkyně. Jde toliko o snahu o souhrnné označení projevů duševního onemocnění, které sama žalobkyně popsala v podáních z 10. 4. 2023, 21. 5. 2023 a 14. 8. 2023
37. Dále soud uvádí, že pokud JUDr. Poláčková uvedla, že *se do této situace dostala svým vlastním rozhodnutím realizovat stavbu bez příslušného povolení*, je z kontextu zjevné, že tím není míněno, že si žalobkyně vybudováním stavby způsobila duševní onemocnění. Nýbrž to, že vybudováním stavby bez povolení vytvořila podmínky pro to, aby vznikla situace v podobě následného řízení o jejím odstranění, která pro ni bude s ohledem na její duševní stav významně stresující. Tím bylo míněno, že nelze vytýkat úředním osobám, že svým postupem v řízení vyvolávají v žalobkyni stres, jestliže důvodem, proč se řízení vůbec vede, je právě předchozí jednání žalobců.
38. Lze shrnout, že z právě uvedených výroků, které JUDr. Poláčková v řízení vyslovila ve vztahu k žalobkyni, nelze dovozovat, že by měla (negativní) poměr k žalobkyni a v návaznosti na to i zájem na výsledku řízení v její neprospěch.
39. Dále se soud zabýval tím, že se JUDr. Poláčková v průběhu řízení (v rozhodnutí ze dne 25. 9. 2023) vyjádřila o žalobcích jako o „černých stavebnících“, a to ještě ve fázi, kdy nebylo vůbec jasné, zda stavba, o jejíž odstranění (resp. dodatečné povolení) šlo, je skutečně „černá“, nebo zda se ještě podaří prokázat, že byla v minulosti povolena.
40. Soud v první řadě konstatuje, že část poznámek o „černých“ stavebnících je formulována obecně. Žalovaný v textu popisuje rozdíly mezi řízením o odstranění stavby a řízením o jejím dodatečném povolení (v němž se *důkazní břemeno přenáší na „černé“ stavebníky*), nebo popis skutečnosti, že „černý“ stavebník nemá žádná práva ani výhody oproti stavebníkovi

řádnému. Žalovaný tak vlastně ztotožňuje pojmy „účastník řízení o odstranění stavby“ a „černý stavebník“, což je sice zjednodušující, protože – jak správně podotýkají žalobci – v řízení o odstranění stavby je třeba teprve prokázat, zda jde skutečně o stavbu nepovolenou („černou“). Soud to však pokládá za přiměřené formulační zjednodušení, které přibližuje právní terminologii obecné řeči a činí text srozumitelnější pro účastníky řízení, kteří jsou zpravidla právními laiky. Navíc jde o běžně označení užívané širokou veřejností.

41. Žalobci mají pravdu, že na jednom místě v textu rozhodnutí ze dne 25. 9. 2023 žalovaný výslovně uvádí, že žalobci *při realizaci své stavby nepostupovali v souladu se zákonem*. To ovšem nelze pokládat za součást závazného právního názoru pro stavební úřad. Rozhodnutí se týkalo procesní otázky – vyloučení úřední osoby k uplatnění námitky podjatosti. Proto byly pro stavební úřad závazné pouze závěry žalovaného týkající se právě řešené otázky. Ze skutečnosti, že JUDr. Poláčková (s ohledem na fázi řízení předčasně) nastínila určitý názor na věc, však též nelze dovozovat, že by měla poměr k věci, nebo (negativní) poměr k žalobcům a v návaznosti na to i zájem na výsledku řízení v jejich neprospěch.
42. Žalobci spolu s žalobou předložili své podání ze dne 11. 10. 2023 – podnět, jímž se domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 25. 9. 2023 v přezkumném řízení, a jímž současně podali stížnost na jednání JUDr. Poláčkové, jíž se domáhali jejího disciplinárního (pracovněprávního) postihu za výše uvedené výroky na adresu žalobců. Protože tato písemnost není součástí správního spisu, provedl jí soud při jednání dokazování. V žalobě pak poukázali na to, že uplatnili námitku podjatosti JUDr. Poláčkové, kterou se v řízení nikdo nezabýval. Soud však konstatuje, že touto písemností žalobci nenamítli její podjatost. Podjatost JUDr. Poláčkové namítli poprvé až v žalobě. Žalovaný tedy na podání ze dne 11. 10. 2023 reagoval adekvátně – odpovědí na stížnost ze dne 6. 11. 2023, č. j. 138486/2023/KUSK, kterou vypořádal v zásadě shodným způsobem, jako to výše provedl soud [protože součástí předloženého správního spisu byl pouze návrh odpovědi (interní sdělení ze dne 26. 10. 2023), vyžádal si soud u žalovaného odpověď včetně dokladu o jejím doručení a provedl jimi při jednání dokazování] a tím, že podnět předal Ministerstvu pro místní rozvoj k dalšímu řízení. Žalovanému nelze vytýkat, že se v napadeném rozhodnutí nevyslovil k otázce podjatosti JUDr. Poláčkové, protože to žalobci v řízení nikdy nenamítli.
43. Námitka podjatosti JUDr. Lenky Poláčkové je nedůvodná.

Předmět řízení se v průběhu řízení o odstranění stavby neměnil

44. Žalobci namítají, že se v průběhu řízení měnil jeho předmět tak zásadním způsobem, že nelze hovořit o pouhém upřesnění. Řízení bylo tedy zahájeno o jiné stavbě, než jaká byla prvostupňovým rozhodnutím odstraněna. Žalobci nedostali možnost se k novému předmětu řízení vyjádřit.
45. Soud ze správního spisu zjistil, že řízení bylo zahájeno na základě podnětu obce Průhonice, která uvedla, že má za to, že část oplocení na pozemku p. č. XA nebyla nikdy povolena. K tomu přiložila mj. geodetické zaměření ze srpna 2017 vypracované Ing. Janem Cehákem. V návaznosti na tento podnět zahájil stavební úřad řízení o *nepovolené stavbě oplocení na pozemku p. č. XA*, X, X. V prvostupňovém rozhodnutí šlo stále o *nepovolenou stavbu oplocení na pozemku p. č. XA*, ale stavební úřad do výroku I, jímž nařídil její odstranění, uvedl její podrobný popis a odkázal se na vyznačení v kopii geodetického zaměření, jež učinil nedílnou součástí svého rozhodnutí.

46. Soud připomíná, že zákon výslovně nespecifikuje, jakým způsobem má být vymezen předmět řízení o odstranění stavby. Z povahy věci je však nezbytné, aby toto vymezení (ať již je formulováno jakkoliv) bylo pro účastníky srozumitelné, tj. aby věděli, o čem se řízení vede. Stejně tak vymezení stavby, jejíž odstranění je nařizováno, musí být takové, aby adresátům bylo zřejmé, jaká stavba má být odstraněna. V případě, že je nařizováno odstranění toliko části celistvé stavby, pak musí být zřejmé, jaká část stavby má být odstraněna a jaká nikoliv. Zároveň soud zdůrazňuje, že pro posouzení určitosti a srozumitelnosti rozhodnutí správních orgánů nelze vycházet pouze z výroků těchto rozhodnutí. Tyto výroky je třeba vykládat v kontextu celé věci, zejména v kontextu odůvodnění daných rozhodnutí a v kontextu spisového materiálu jako celku. Podstatné přitom je, zda je rozumně uvažujícimu účastníkovi (adresátovi rozhodnutí) zřejmé, čeho se dané rozhodnutí týká a čeho nikoliv (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2022, č. j. 55 A 19/2021-124, bod 19).
47. Soud nemá za to, že by se žalobci kdykoli v průběhu řízení dostali do situace, v níž by nevěděli, o čem se řízení vede. Nic takového ostatně ani netvrdili – nepoukazovali na to, že by zde byla jiná stavba odpovídající uvedenému popisu, s níž by bylo možné si odstraňovanou stavbu splést.
48. Od počátku řízení o odstranění stavby bylo jasné, že jeho předmětem je oplocení ve vlastnictví žalobců na konci ulice X s bránou a brankou. Rovněž od počátku řízení byl součástí správního spisu geometrický plán Ing. Ceháka, s nímž měli žalobci možnost se seznámit, pokud by do spisu v průběhu řízení byli nahlédli (byli k tomu ostatně řádně vyzváni stavebním úřadem před vydáním napadeného rozhodnutí písemností *Oznámení o pokračování řízení* ze dne 16. 11. 2023). Na něm je vyznačeno a geodeticky zaměřeno veškeré oplocení, které ohraničuje (slepou) ulici X. Ovšem jen malá část tohoto oplocení se nachází na obecním pozemku p. č. XA a z ní jen malá část je ve vlastnictví žalobců, s nimiž stavební úřad řízení vedl. Právě o této části mezi geodetickými body 113-118 se vedlo řízení o odstranění stavby a právě odstranění této části oplocení nařídil stavební úřad prvostupňovým rozhodnutím. Skutečnost, že stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí stavbu podrobně popsal a vyznačil v geometrickém plánu, včetně uvedení informace, že součástí této části plotu je brána a branka, nepředstavuje změnu předmětu řízení, ani jeho upřesnění (které je podle judikatury NSS přípustné, srov. žalobci citovaný rozsudek č. j. 1 Afs 58/2009-541). Jde o podrobný popis stavby, která byla již předtím označena dostatečně určitě. Předmět řízení byl po celou dobu stejný, a proto zde nebyl důvod dávat v tomto směru žalobcům prostor k vyjádření.
49. Námitka je nedůvodná.
- Stavební úřad zjistil skutkový stav dostatečně a věc posoudil po právní stránce správně*
50. Žalobci namítají, že stavební úřad s jistotou nezjistil, kdy stavba vznikla.
51. Soud k tomu uvádí, že v řízení se zjistilo, kdy stavba vznikla. Žalobci, kteří o tom mají nejlepší informace, již od podání žádosti o dodatečné povolení stavby konstantně tvrdili, že stavbu oplocení na pozemku p. č. XA ohlásili dne 13. 9. 2004 a 14. 9. 2004 jim stavební úřad sdělil, že proti tomu nemá námitek. Pak lze předpokládat, že stavba vznikla bezprostředně po ohlášení ve stejné době jako zbytek plotu, prokazatelně však existovala dne 15. 8. 2017, kdy ji zaměřil Ing. Cehák. Stavební úřad, jehož informace o přesném datu vzniku stavby jsou omezené, z opatrnosti vycházel z tohoto nejširšího rozmezí. To ovšem do věci nevnaší nežádoucí neurčitost ani není projevem libovůle, jak naznačují žalobci. Nezpůsobuje to ani

nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Jedná se o postup zcela ve prospěch žalobců, protože pokud by v tomto bezmála třináct let trvajícím období někdy platila právní úprava, která by pro takovou stavbu nevyžadovala stavební povolení ani ohlášení, pak by nebylo možno dospět k závěru o její nelegálnosti.

52. To však není případ posuzované stavby. Stavební úřad totiž (na str. 3) prvostupňového rozhodnutí stavbu posoudil z hlediska obou v úvahu připadajících právních úprav [podle § 139b odst. 8 písm. b) stavebního zákona z roku 1976 šlo o drobnou stavbu vyžadující ohlášení a podle § 103 odst. 1 písm. e) stavebního zákona z roku 2006 šlo o stavbu vyžadující územní souhlas] a dospěl k závěru, že v žádném okamžiku uvedeného období nepřipouštěly právní předpisy realizovat takovouto stavbu bez součinnosti se stavebním úřadem (odtud ona žalobci zpochybňovaná, leč výstižná formulace, že *stavba ve vymezeném období vždy vyžadovala nějakou formu odsouhlasení*).
53. Lze shrnout, že úvahy stavebního úřadu soud nepovažuje za obecné a libovolné, nýbrž za přesné, přiléhavé a učiněné ve prospěch žalobců.
54. Ze správního spisu dále vyplývá, že stavební úřad si opatřil písemnosti, které měly podle tvrzení žalobců svědčit o tom, že stavba byla ohlášena. Šlo o kopii *Ohlášení stavební úpravy* ze dne 13. 9. 2004, kterou žalobci ohlásili stavbu plotu mezi pozemky p. č. XD a XB, která bude prováděna na pozemku p. č. XD. Součástí byla také kopie katastrální mapy, na níž byl rukou vyznačen průběh ohlašovaného plotu mezi pozemky p. č. XD a XB, a souhlas sousedky V. Č. (tehdejší vlastníce pozemku p. č. XB). Dále je součástí spisu kopie *Sdělení k ohlášení stavebních úprav* ze dne 14. 9. 2004, jímž stavební úřad žalobcům sdělil, že proti tomu nemá námitek. Z toho stavební úřad dovodil, že tímto podáním nebyla ohlášena žádná stavba na pozemku p. č. XA. S tímto logickým závěrem se soud naprosto ztotožňuje.
55. Žalobci tvrdí, že pokud stavební úřad pokládal uvedené písemnosti za nedostatečné k prokázání legálnosti stavby, o jejíž odstranění v řízení šlo, pak měl provést další důkazy, z nichž by se zjistilo, jaká část plotu byla v roce 2004 ve skutečnosti ohlášena, například vyslechnout žalobce, sousedy a úřední osobu, která věc tehdy vyřizovala.
56. S tím soud nesouhlasí. Skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Že se žalobci mylí, pokud tvrdí, že tu část oplocení, která se nachází na pozemku p. č. XA, ohlásili v roce 2004, je možné snadno zjistit již jen ze samotného textu ohlášení a následného sdělení stavebního úřadu. Pokud by žalobci stavbu této části oplocení ohlásili, pak by v ohlášení muselo být uvedeno číslo pozemku p. č. XA, muselo by se to odrazit v nákresu, museli by uvést, že budují mimo oplocení také bránu a branku, a museli by přiložit souhlas obce Průhonice coby vlastníka pozemku p. č. XA. Stavební úřad neučinil závěr o tom, že zmíněné písemnosti legálnost stavby nepotvrzují, protože by byly *nejasně*. Naopak z nich zcela jasně vyplývá, že žalobci (touto písemností, přičemž jinou zjevně stavební úřad v archivu nemá) stavbu, o jejíž odstranění jde, neohlásili.
57. Pokud žalobci měli za to, že by legálnost stavby mohli prokázat jinými důkazy, jako je např. v žalobě uvedený výsledek nejroznějších svědků, pak měli učinit důkazní návrhy v tomto směru v průběhu řízení, a to ideálně již v prvním stupni. Žalobci provedení dalších důkazů nenavrhli. Na okraj soud dodává, že si jen s obtížemi dovede představit okolnosti, které by vyslychaní svědci mohli uvést, aby to překlenulo skutečnost, že žalobci oplocení na pozemku p. č. XA písemností ze září roku 2004 neohlásili.

58. Soud také podotýká, že pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje na *doložené podklady*, je třeba mít na paměti, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů tvoří z hlediska soudního přezkumu jeden celek. Proto je třeba to vnímat jako odkaz na prvostupňové rozhodnutí, v němž stavební úřad detailně popsal podklady, z nichž vycházel (zejm. podklady k ohlášení stavby jiných částí oplocení, srov. výše). Nedávalo by žádný smysl požadovat po žalovaném, aby tyto pasáže v napadeném rozhodnutí opakoval.
59. Neobstojí ani další argumenty žalobců. První z nich je, že pokud by v roce 2004 spornou část oplocení neohlásili a nepostavili, vznikla by v oplocení jejich domu nelogická mezera. To je možná pravda, ovšem odkaz na logickou ucelenost oplocení nemůže nijak překlenout skutečnost, že žalobci postavili neohlášenou stavbu na cizím pozemku bez vědomí a souhlasu jeho vlastníka. Dále žalobci upozorňují, že v roce 2014 prošla ulice X rekonstrukcí financovanou z fondů EU. Při místním šetření si tedy stavební úřad nebo zástupci obce Průhonice museli stavby všimnout, a přesto byl podnět podán a řízení zahájeno až o bezmála deset let později. Plynutí času však nemůže nic změnit ani na (ne)legálnosti stavby žalobců z hlediska veřejnoprávních předpisů. Je věcí vlastníka, zda a kdy se rozhodne podat podnět k odstranění nepovolené stavby na svém pozemku, a především, řízení mohlo být zahájeno i bez takového podnětu.
60. Soud uzavírá, že správní orgány zjistily skutkový stav dostatečně a posoudily jej po právní stránce správně. Námitky jsou nedůvodné.

Námitku vydržení nelze s úspěchem uplatnit v řízení o odstranění stavby

61. Žalobci namítají, že stavbu vydrželi, což měl stavební úřad vzít v úvahu.
62. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobci námitku vydržení uplatnili, a to v žádosti o dodatečné povolení stavby. Dne 17. 3. 2023 je stavební úřad vyzval, aby žádost o dodatečné povolení stavby doplnili o potřebné podklady, z nichž jeden z nich byl jmenovitě *doklad o uplatnění žaloby na vydržení příslušné části pozemku p. č. XA u příslušného soudu*. Protože to žalobci nedoložili (jakož ani žádný jiný z požadovaných podkladů), stavební úřad řízení usnesením ze dne 10. 10. 2023 zastavil. Žalobci se proti tomuto usnesení neodvolali, a tak nabylo právní moci dne 27. 10. 2023. Stavební úřad poté pokračoval v přerušeném řízení o odstranění stavby a v prvostupňovém rozhodnutí se mj. vyjádřil i k otázce vydržení. Uvedl, že otázka vydržení by byla relevantní v řízení o dodatečném povolení stavby, v němž ostatně žalobce vyzval k předložení příslušných dokladů, k čemuž ovšem nedošlo. V řízení o odstranění stavby je ovšem podstatné, zda je stavba povolená, či nikoli. Ani kdyby žalobci tvrzenou část pozemku p. č. XA skutečně vydrželi, nevedlo by to k automatické legalizaci stavby, protože nejde o stavbu v tzv. volném režimu, takže vyžaduje veřejnoprávní povolení (srov. bod 52 shora), nikoliv pouze soulad s vůlí vlastníka.
63. Není tedy pravda, že se námitkou vydržení správní orgány vůbec nezabývaly. Zabývaly se jí do té míry, do jaké jim to zákon umožňuje.
64. V řízení o (dodatečném) povolení stavby se řeší otázka, zda může být stavba, jež je předmětem žádosti, povolena. Jednou z povinných náležitostí pro vydání (dodatečného) stavebního povolení je prokázání toho, že stavba je umístována na pozemek či stavbu ve vlastnictví stavebníka anebo se souhlasem vlastníka nemovitosti. Podle § 184a odst. 1 stavebního zákona z roku 2006 není-li žadatel vlastníkem pozemku nebo stavby a není-li oprávněn ze služebnosti nebo z práva stavby požadovaný stavební záměr nebo opatření uskutečnit, dokládá souhlas vlastníka pozemku nebo stavby. Stavební úřad tedy postupoval

plně v souladu se zákonem, pokud žalobce v řízení o dodatečném povolení stavby vyzval k tomu, aby souhlas vlastníka pozemku doložili.

65. V řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona z roku 2006 je ovšem situace jiná. V tomto řízení se řeší otázka *legálnosti stavby* – zda byla stavba povolena a pokud ano, zda byla postavena v souladu s tímto povolením. V tomto řízení nehraje žádnou roli, na čím pozemku je stavba postavena, jak na to správně poukázali stavební úřad i žalovaný ve svých rozhodnutích. Proto nelze námitku vydržení s úspěchem uplatnit.
66. Námitka je nedůvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

67. Žalobní body nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky. Proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
68. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Nestanoví-li zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli, a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalovaný náhradu nákladů nepožadoval a podle obsahu spisu mu nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. července 2024

Lenka Bursíková v. r.
předsedkyně senátu